

24.11.2022

Dnro 672/03.04.04.04.19/2022

Asia

Muu jätelain mukainen asia

Valittajat

Joen Loka Ky
Kuljetus Rautiainen Oy
Kuljetus Savinainen Oy
Lomo Oy
Pielisen Kuljetus ja Jätehuolto Oy
Pohjois-Karjalan Loka Ky
Puhtaanapito Pesonen Oy
Starmare Oy
T. Pesonen Ky
Kuljetus Kummunmäki Ky

Päätös, josta valitetaan

Joensuun alueellinen jätelautakunta 24.2.2022 § 11

Joensuun alueellinen jätelautakunta on päättänyt, että kaikissa sen toimialueen kunnissa siirrytään kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetukseen vaiheittain aikavälillä 1.1.2023–30.6.2024. Nykyinen sopimusperusteinen sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetus lakkaa kullakin Puhas Oy:n kilpailuttamalla urakka-alueella porrastetusti samaan aikaan, kun siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Asian käsittelyn aiemmat vaiheet

Joensuun alueellinen jätelautakunta on 25.4.2013 päättänyt, että sako- ja umpikaivolietteen kuljetus järjestetään edelleen kaikissa sen toimialueen kunnissa kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jätelautakunta on 22.5.2013 hylännyt sanotusta päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 9.4.2014 antamallaan päätöksellä nro 14/5016/3 kumonnut Joensuun alueellisen jätelautakunnan päätökset ja palauttanut asian sille uudelleen käsiteltäväksi. Asiaa ei ole selvitetty riittävästi sen arvioimiseksi, onko jätteen kuljetuspalveluja saatavissa kattavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Joensuun alueellinen jätelautakunta on 28.1.2016 päättänyt jatkaa sako- ja umpikaivojen jätteenkuljetusjärjestelmässä nykyistä käytäntöä.

Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 6.9.2017 nro 17/0171/3 kumonnut Joensuun alueellisen jätelautakunnan päätöksen ja palauttanut asian sille uudelleen käsiteltäväksi. Asiassa ei ole osoitettu, että kaikki jätelain 37 §:n 1 momentissa kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotolle asetetut edellytykset täytyisivät lautakunnan alueella.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Valituksenalainen päätös on kumottava.

Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se on kuntalain, jätelain, perustuslain ja hallintolain vastainen. Joensuun alueellisen jätelautakunnan toimialueen kuntien antamat lausunnot tukevat kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jatkamista alueella. Tehty päätös on vastoin kunnallista itsehallintoa. Jätelaista, sen esitöistä tai korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännöstä ei ilmene, että kunnan järjestämä jätteenkuljetus olisi ensisijainen vaihtoehto. Itä-Suomen hallinto-oikeus ei ole jätelautakunnan päätöksen kumotessaan kieltänyt valitsemasta alueelle kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, vaan on edellyttänyt tarkempia selvityksiä nykyisen järjestelmän jatkamisen puolesta.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toiminut alueella hyvin ja asiakkaat ovat olleet palveluun tyytyväisiä. Nykyinen järjestelmä täyttää kaikki jätelain 37 §:n mukaiset vaatimukset. Kunnan järjestämästä sako- ja umpikaivoliitteiden jätteenkuljetuksesta on sen sijaan saatu huonoa palautetta niiltä alueilta, joissa kyseinen järjestelmä on käytössä. Asiakkaiden kustannukset ovat nousseet, eivätkä he voi enää vaikuttaa siihen, kenen palveluja käyttävät. Kunnallisessa kilpailutuksessa hävinnyt yritys menettää myös usein mahdollisuuden yritystoiminnan harjoittamiseen ja voi joutua lopettamaan toimintansa. Lisäksi kilpailutuksen seurauksena ylimääräinen kuljetuskalusto häviää alueelta, millä on negatiivinen vaikutus esimerkiksi kriisitilanteiden hoitoon ja suuriin tapahtumiin. Päätöksenteon tueksi ei ole esitetty kustannusvertailua kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ja kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen välillä.

Jätelaki turvaa samanlaisen viranomaisvalvonnan kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Jos jokin yritys ei toimita vaadittavia jätteenkuljetusrekisterin tietoja, niin viranomaisella on mahdollisuus määrätä tällaiselle toimijalle uhkasakko. Oikeusvaltiossa ei voida kuitenkaan toimia niin, että yksittäisen toimijan virheistä rangaistaan kaikkia alan yrityksiä muuttamalla jätteenkuljetusjärjestelmää. Jäte- ja tuotetietojärjestelmä kehittyy edelleen vuoden 2022 aikana, kun uusi siirtoasiakirjarekisteri otetaan käyttöön, jolloin viranomaiset pystyvät entistä paremmin tarkistamaan, että lietteentyhjennys on hoidettu asianmukaisesti. Tähän ei tarvita kuljetusjärjestelmän muutosta ja kunnallista jätehuollon palveluyhtiötä.

Asianosaisia ei ole kuultu vuoden 2015 jälkeen hallintolain 34 §:n mukaisesti, vaikka asiassa on laadittu uusia selvityksiä. Asialla on suuri vaikutus paikkakunnan asukkaiden lisäksi myös mökkiläisten, ulkopaikkakuntalaisten ja muualla kotipaikkaa pitävien yritysten asemaan. Näille tahoille olisi tullut hallintolain 41 §:n mukaisesti varata vaikuttamismahdollisuus. Selvityksissä jätelain ehtojen täyttymistä ei ole tarkasteltu puolueettomasti, vaan kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ongelmia on ylikorostettu, ja järjestelmän myönteiset seikat on jätetty huomioimatta. Myös lietteiden kertymän arvioinnissa on virheellisyyksiä. Päätöksen valmistelu on ollut puutteellista ja yksipuolista.

Lausunto ja vastine

Joensuun alueellinen jätelautakunta on antanut lausunnon, jossa on muun ohella todettu, että jätelautakunnan päätöksen 28.1.2016 yhteydessä on varattu kaikille niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, hallintolain 41 §:n mukainen mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Kun otetaan huomioon valituksenalaisen päätöksen sisältö ja se, että kysymys on kahteen kertaan palautetun asian uudelleen käsittelystä, asianosaisten kuulemiselle uudelleen tai vaikutusmahdollisuuksien varaamiselle ei ole ollut tarvetta eikä perusteita. Jätelain 38 §:ssä säädetty vaikutusmahdollisuuksien varaaminen koskee vain tilannetta, jossa ollaan tekemässä jätelain 35 §:n 4 momentissa tai 37 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Valittajille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastinetta ei ole annettu.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta Kuljetus Savinainen Oy:n tekemänä.

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n 1 momentin mukaan asiamiehen on esitettävä valtakirja.

Kaupparekisteritiedoista ei käy ilmi, että Timo Savinaisella olisi nimenkirjoitusoikeus valittajana olevassa yhtiössä Kuljetus Savinainen Oy. Hallinto-oikeus on tämän johdosta varannut valittajille tilaisuuden toimittaa Kuljetus Savinainen Oy:ltä valtakirja, jossa yhtiö valtuuttaa valituksessa mainitun asiamiehen toimimaan yhtiön puolesta nyt kyseessä olevassa valitusasiassa. Täydennys on pyydetty toimittamaan hallinto-oikeudelle

14 päivän kuluessa lähetteen tiedoksisaannista. Täydennyspyynnössä on todettu, että valitus voidaan jättää tutkimatta, ellei puutteellisuuksia määräajassa poisteta.

Täydennyspyyntö on toimitettu valittajille saantitodistuksin. Valittajat eivät ole toimittaneet määräaikaan mennessä eikä myöhemminkään pyydettyä täydennystä. Valitus on näin ollen jätettävä tutkimatta Kuljetus Savinainen Oy:n tekemänä.

Pääasia

Sovellettavat säännökset

Jätelain muuttamista koskeva laki (714/2021) on voimaantulosäännöksen mukaan tullut voimaan 19.7.2021. Siirtymäsäännöksen mukaan tämän lain voimaan tullessa vireillä olleet asiat käsitellään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Jätelain 32 §:n 1 momentin (445/2018) 1 kohdan mukaan kunnan on järjestettävä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvän jätteen, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete, jätehuolto.

Jätelain 35 §:n (646/2011) 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*). Saman pykälän 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Pykälän 3 momentin mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Jätelain 36 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (*kunnan järjestämä jätteenkuljetus*). Saman pykälän 2 momentin mukaan jätteen saa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun.

Jätelain 37 §:n (646/2011) 1 momentin mukaan kunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (*kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus*), jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 149 §:n 4 momentin siirtymäsäännöksen mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Jätelain 38 §:n mukaan kunnan on ennen 35 §:n 4 momentissa ja 37 §:ssä tarkoitettua päätöksen tekemistä tai muuttamista varattava kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta säädetään hallintolain (434/2003) 41 §:ssä. Kunnan on tiedotettava edellä tarkoitettua päätöksestään yleisesti kuntalaisille ja julkaistava päätös tietoverkossa.

Hallintolain 41 §:n mukaan, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Asiassa saatu selvitys

Joensuun alueellisen jätelautakunnan toimialueen muodostavat Ilomantsin, Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kunnat sekä Joensuun kaupunki. Alueella on jätelain (646/2011) voimaan tullessa ollut käytössä sako- ja umpikaivolietteen jätteenkuljetuksen osalta sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä, jossa kiinteistön haltijat ovat voineet itse sopia sako- ja umpikaivolietteen jätehuollon järjestämisestä yksityisten kuljetusyriyten kanssa. Jätelain 149 §:n 4 momentin siirtymäsäännös on edellyttänyt jätteenkuljetusjärjestelmää koskevan päätöksen tekemistä.

Joensuun alueellinen jätelautakunta on päättänyt aiemmin kaksi kertaa sako- ja umpikaivolietteen jätteenkuljetuksesta. Itä-Suomen hallinto-oikeus on molemmilla kerroilla kumonnut jätelautakunnan päätöksen ja palauttanut asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Jätelautakunta on kummallakin kerralla varannut jätelain 38 §:ssä säädettyllä tavalla niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, tilaisuuden lausua mielipiteensä.

Jätelautakunta on teettänyt FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:llä 17.3.2015 päivätyn selvityksen sako- ja umpikaivolietteen jätteenkuljetusjärjestelmän nykytilasta. Selvityksen mukaan Joensuun alueellisen jätelautakunnan alueen

kunnissa ei ole koottu keskitettyä rekisteriä viemäriverkoston ulkopuolisista kiinteistöistä. Viemäriverkoston ulkopuolisten kiinteistöjen käyttämistä jäteveden käsittelymenetelmistä ei siten myöskään ole tietoja. Selvityksessä esitetyn teoreettisen arvion mukaan Joensuun alueellisen jätelautakunnan alueella muodostuu vuodessa noin 59 000–70 000 kuutiota sako- ja umpikaivolietettä. Seudun vastaanottajat ovat ilmoittaneet ottaneensa vastaan noin 22 600 kuutiota lietettä. Selvityksessä on todettu, että lietemääräarvioon sisältyy runsaasti epävarmuustekijöitä.

Selvityksen yhteenvedossa on todettu, että Joensuun alueellisen jätelautakunnan toimialueella käytössä olleessa vuoden 1993 jätelain mukaisessa sopimusperusteisessa jätteenkuljetusjärjestelmässä sako- ja umpikaivojen jätehuollon seuranta ei ole pystytty toteuttamaan siten, että uuden jätelain 37 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyminen pystyttäisiin täysin varmistamaan. Selvityksen yhteydessä kerättyjen tietojen perusteella ei pystytä varmistamaan, että kuljetuspalveluja on saatavissa tasapuolisin ja syrjimättömin ehdoin. Tehdyn tarkastelun perusteella nykyinen järjestelmä ei myöskään edistä jätehuollon yleistä toimivuutta seudun kunnissa eikä tue jätehuollon alueellista kehittämistä. Käytössä olevan järjestelmän vaikutuksien ei myöskään voida arvioida olevan kokonaisuutena positiivisia kotitalouksien asemaan eikä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Jätelautakunta on ennen päätöstään 28.1.2016 pyytänyt asiasta lausuntoja ja varannut tilaisuuden mielipiteiden esittämiseen.

LCA Consulting Oy on tehnyt 17.12.2019 päivätyn selvityksen sako- ja umpikaivolietteen muodostumisesta ja käsittelystä Puhas Oy:n alueella. Selvityksen mukaan Puhas Oy:n toimialueella syntyvä sako- ja umpikaivoliettemäärä, noin 61 000 m³/a, on suurempi kuin alueella sijaitseville lietteen vastaanotto- tai käsittelypaikoille vastaanotettujen lietteiden määrä, arviolta 12 000–18 000 m³/a. Selvityksen mukaan tulosten tulkintaan liittyy useita epävarmuustekijöitä.

Jätelautakunta on teettänyt Afry Oy:llä 30.11.2021 päivätyn selvityksen sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksen lainmukaisuudesta. Selvityksen mukaan Joensuun alueellisen jätelautakunnan toimialueella on yhteensä 8 189 vakituisesti asuttua asuntoa viemäriverkon ulkopuolella. Lietteiden kuljetusyritysten vuonna 2020 toimittamien lietekaivojen tyhjennyksiä koskevien tietojen perusteella voitiin todentaa tyhjennyskohteiden osoitetiedot 3 822 asuinrakennukselle, mikä on noin 47 prosenttia kaikista viemäriverkoston ulkopuolisista asuinrakennuksista. Jätevedenpuhdistamoille vastaanotettujen liettemäärien perusteella tyhjennyksiä on tehty useammalla kohteella. Yhteensä Joensuun alueellisen jätelautakunnan alueen jätevedenpuhdistamoille vastaanotettujen sako- ja umpikaivolietteiden määrä on noin 20 804 m³/a. Muualla kuin Joensuun alueellisen jätelautakunnan toimialueen kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävien lietteiden määrä on 22–44 prosenttia kaikista syntyvistä lietteistä.

Selvityksen yhteenvedossa on todettu, että tarjolla olevien kuljetuspalvelujen kattavuutta voidaan pitää riittävänä, koska kuljetuspalvelujen tarjoajia on vähintään kaksi tai enemmän kaikissa kunnissa. Selvityksen perusteella

nykyisen käytössä olevan sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen sako- ja umpikaivolietteiden osalta ei voitu todeta aiheuttavan merkittävää terveydellistä haittaa. Joidenkin asukaskyselyjen vastausten perusteella lietettä on kuitenkin johdettu maastoon, jolloin haitan mahdollisuutta ympäristölle tai terveydelle ei voida kokonaan sulkea pois. Ympäristön kannalta lietteenkuljetusten nykyisessä tilanteessa olisi parannettavaa myös sen vuoksi, että kaikilla kiinteistöillä lietekaivoja ei tyhjennetä määräysten mukaisesti vähintään kerran vuodessa, ja kaikki lietteet eivät päädy luvalliseen käsittelyyn. Kunnan jätehuoltoviranomaisen aseman kannalta nykyinen kuljetusjärjestelmä on ongelmallinen, koska se ei saa kattavia tietoja lietekuormien noudoista ja kaivojen tyhjennyskerroista kiinteistökohtaisesti. Tietojen puutteellisuus hankaloittaa seurannan suorittamista ja lain edellyttämän rekisterin ylläpitämistä. Nykyinen järjestelmä ei edistä nopeaa tiedonkulkua kiinteistöjen, yritysten ja viranomaisten välillä, jolloin myös puuttuminen mahdollisiin epäkohtiin tapahtuu hitaasti. Nykyinen lietteiden kuljetusjärjestelmä ei myöskään edistä jätehuollon kehittämistä parhaalla mahdollisella tavalla. Selvityksen perusteella jätelain asettamat edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle eivät täysin täyty.

Oikeudellinen arviointi

Kuuleminen

Joensuun alueellinen jätelautakunta on katsonut valituksenalaisessa päätöksessään, että hallintolain 41 §:n mukainen vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen on asiassa ilmeisen tarpeetonta, koska kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä jätelain vaatimuksia. Valittajien mukaan päätöksenteon yhteydessä olisi tullut kuulla alalla toimivia yrityksiä, kuntalaisia sekä niitä, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin asian ratkaisulla on huomattava vaikutus. Valittajat ovat tältä osin vedonneet hallintolain 34 ja 41 §:iin.

Hallinto-oikeus toteaa, ettei kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetukseen siirtyminen kohdistu välittömästi mihinkään tiettyyn tahoon sillä tavoin, että asiassa tulisi sovellettavaksi hallintolain 34 §.

Valituksenalaisessa päätöksessä on kyse jätelain (646/2011) 149 §:n 4 momenttiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan tehdystä kunnan päätöksestä. Siirtymäsäännöksen mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus uuden jätelain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tullut tarkastella jätteenkuljetuksen järjestämistä uuden jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella. Koska lain 149 §:n 4 momentissa edellytetään nimenomaista päätöstä kaikissa niissä tapauksissa, joissa kunnassa on vallinnut lain voimaan tullessa sopimusperusteinen jätteenkuljetus, on päätös tehtävä silloinkin, kun kunta päättää siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Hallinto-oikeus arvioi, että tässä tilanteessa, siirryttäessä sopimusperäisestä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, on ollut kysymys sellaisesta jätelain 37 §:ää vastaavasta päätöksestä, minkä vuoksi

jätelautakunnan olisi tullut hallintolain 41 §:n edellyttämällä tavalla varata kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä LCA Consulting Oy:n 17.12.2019 ja Afry Oy:n 30.11.2021 päivätyistä selvityksistä.

Asiassa on edellä sanottu huomioon ottaen tapahtunut menettelyvirhe. Kun otetaan kuitenkin huomioon, että jätelaki on edellyttänyt kuljetusjärjestelmän tarkastelua 1.5.2013 mennessä, asian aikaisemmat käsittelyt sekä se, etteivät kyseessä olevat selvitykset ole ristiriidassa aiemman 28.1.2016 tehdyn päätöksen yhteydessä nähtävänä olleen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n 17.3.2015 päivätyyn selvityksen johtopäätösten kanssa, hallinto-oikeus ei kumoa valituksenalaista päätöstä ja palauta asiaa uudelleen käsiteltäväksi, vaan ottaa asian ratkaistavakseen.

Pääasia

Joensuun alueellinen jätelautakunta on valituksenalaisella päätöksellä päättänyt, että kaikissa sen toimialueen kunnissa siirrytään kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetukseen vaiheittain aikavälillä 1.1.2023–30.6.2024. Koska jätelautakunnan tehtävänä on vastata toimialueensa kunnille kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä, valituksenalainen päätös ei ole lainvastainen sillä valituksessa esitetyllä perusteella, ettei päätös ole kuntien lausuntojen mukainen.

Hallituksen esityksessä jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 40/2021 vp) lausutaan jätelain nykytilaa koskevassa kappaleessa 3.3, että vaikka jätelain 37 §:n 1 momentissa mainitut edellytykset täyttyisivät, kunnalla ei ole velvollisuutta ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, vaan se voi harkintavaltansa nojalla päättää siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Jätelain 37 §:n 1 momentissa asetettujen edellytysten tarkempi arviointi ei tällöin ole tarpeen.

Hallinto-oikeus toteaa, että viranomaisen päätöksen lainmukaisuutta on arvioitava suhteessa päätöksenteolle laissa säädettyihin edellytyksiin ja viranomaisen päätösvalalle asetettuihin rajoituksiin. Kunnalla on laaja harkintavalta jätteenkuljetusjärjestelmää koskevassa asiassa. Kunnan harkintavaltaa on jätelailla (646/2011) rajoitettu siltä osin kuin kysymys on päätöksestä, jolla kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään jätelain 37 §:n mukaisena kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jätelaissa ei sitä vastoin ole asetettu erityisiä edellytyksiä päätökselle, jolla siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Joensuun alueellisen jätelautakunnan päätös on perustunut edellä mainittuihin FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n vuoden 2015 selvitykseen ja siitä saatuun lausuntopalautteeseen sekä LCA Consulting Oy:n vuoden 2019 ja Afry Oy:n vuoden 2021 selvityksiin. Selvitysten johtopäätökset ovat yhdenmukaiset siltä osin kuin niissä on arvioitu, etteivät jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset kaikilta osin täyty. Siltä osin kuin valituksessa on vedottu selvityksissä oleviin virheellisyyksiin, hallinto-oikeus toteaa, ettei asiassa ole esitetty muuta

selvitystä, jonka perusteella jätelain edellytysten täyttymistä ja päätöksen laillisuutta tulisi arvioida sanotuista selvityksistä poikkeavalla tavalla. Koska kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtyminen on mahdollista, vaikka jätelain 37 §:n 1 momentissa mainitut edellytykset täyttyisivät, asiassa ei ole merkitystä sillä seikalla, miten käytössä olleen sopimusperusteisen jätteenkuljetusjärjestelmän voidaan arvioida toimineen. Kunnallisvalituksella ei voida hakea päätökseen muutosta sillä perusteella, että jokin toinen ratkaisu olisi tarkoituksenmukaisempi.

Jätelautakunta on tehnyt päätöksensä harkintavaltansa rajoissa. Päätös ei ole valituksessa mainituilla perusteilla syntynyt virheellisessä järjestyksessä eikä muutoinkaan lainvastainen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 40 § ja 81 § 2 mom. 6 kohta

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Terhi Helttunen, Sini Arnkil ja Vesa Manninen.

Esittelevä jäsen Vesa Manninen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös	Joen Loka Ky / Heikki Päivänurmi, sähköinen tiedoksianto Tämä päätös lähetetään tiedoksi valituskirjelmän ensimmäiselle allekirjoittajalle Joen Loka Ky:lle, jonka on hallintolain 68 §:n 1 momentissa säädetyn vahingonkorvausvastuun uhalla ilmoitettava tiedoksisaannista viipymättä valituskirjelmän muille allekirjoittajille.
Oikeudenkäyntimaksu	270 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)
Jäljennös	Joensuun alueellinen jätelautakunta, sähköpostitse antopäivänä Ilomantsin kunnanhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä. Kontiolahden kunnanhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä. Liperin kunnanhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä. Polvijärven kunnanhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä. Joensuun kaupunginhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä.

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).